

dette Forslag i det Væsentlige, er det ikke, fordi det er kommet fra den nuværende Minister, som ikke gjør Krav paa et særligt Hensyn for sig, men fordi det har en Betydning og en ganske særlig Udsigt til at gjenneføres allerede derved, at det har gjenneføret en saadan Forhandling som den, der i den toaarige Kirkecomission har fundet Sted, og paa Grund af den Tilslutning, som Sagen har faaet, og endelig fordi det har fundet næsten eenstemmig Tilslutning i det andet Thing. Men dersom man ikke gaar ind derpaa, eller dersom man foretager væsentlige Forandringer deri, ja saa fremkommer ganske sikkert en heel anden Situation. Saa fremkommer der en Situation, hvor foreløbig Intet skeer, og hvor det da vil komme til at staae hen som Noget, der kan beroe paa en ubestemt og ubegrændselig Fremtid, om noget Andet kan træde istedet; der vil da komme en Mellemtid, som maaskee kan blive ligesaa lang som de 13 Aar, der ere gaaede siden det første Forsøg gennem privat Initiativ, men under alle Omstændigheder en lang Række af Aar, om hvis Udstrækning man ikke nu kan vide Noget. Men hvorledes bliver da Stillingen for de forskellige, som der her er Tale om? Nu skal jeg udbede mig et Dieblis Taalmodighed — jeg skal ikke misbruge den længe — for nogle almindelige Bemærkninger, som virkelig forekomme mig at have deres Interesse. Hvorledes vil Situationen stille sig for de forskellige, om hvem der her kunde være Spørgsmaal? Først og fremmest ledes naturlig min Tænke hen paa de to ærede Rigsdagsmænd, jeg nærmest har henvendt mig til, da de paa en Maade fremtraadte som udtalende sig — det erkjender jeg — i Retninger af forskjellig Art, og dog alligevel paa en vis — jeg tilstaaer det — for mig overraskende Maade kom til at mødes, nemlig det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (Høyer-Møller) og det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen). Hvorledes ville disse to Rigsdagsmænd stille sig overfor en saadan Situation, som jeg mener man maa kunne fremsætte ikke blot som mulig, men — jeg vil sige — som sandsynlig, ja, jeg tør sige som aldeles vis, nemlig den

Situation, at en længere Tid vil gaae hen, inden noget Andet kan fremkomme. Her aabenbarer sig paa en høist interessant Maade den virkelig tilstedeværende indre Uoverensstemmelse mellem dem. Hvorledes vil nemlig det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds stille sig overfor denne Situation? Det vil aldeles ikke falde ham svært at forsone sig dermed, thi han opnaaer derved i Grunden det, han helst ønsker, nemlig at den nuværende Tilstand bevarer. Han har selv stor Engstelse, som han har udtalt, for den Foranstaltning, der er Spørgsmaal om; han har kun villet slutte sig dertil, fordi Kirkecomissionen og jeg ere gaaede ind derpaa, men dersom det høie Thing nu foranlediger, at der Intet kommer ud, saa har han ikke nogen som helst Banstæthed ved at forsone sig med denne Tilstand. Anderledes vil det unægtelig gaae det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds og de Andre, som slutte sig til ham, og som gaae ud fra, at der rundt omkring hersker en dyb og stor Trang til Foranstaltninger i denne Retning, en stor almindelig Trang, og som have den Overbeviisning, at derigennem vil netop det Allerbedste realiseres med Hensyn til det rette Forhold mellem Menighed og Sælvsørger. Disse kunne altsaa ingenlunde slutte sig i den Henseende til det ærede Medlem, som jeg først omtalte, men de ville søge sig en anden Trost, og den er ogsaa allerede antydet; de ville nemlig sige: Ja, Herregud! det er en sørgelig Tilstand, vi ere komne i, men hvad kunde det have hjulpet, at vi havde faaet denne Lov; den havde jo slet ingen Betydning, og kan man ikke faae Andet end den, saa hellere Intet. Derved vil imidlertid Modsetningen komme frem; thi denne Betragtning vil det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds jo paa ingen Maade kunne gaae ind paa; han har jo netop i sit Foredrag sagt, at denne Lov var den meest indgribende og meest betydningsfulde af alle kirkelige Lovforslag, som hidtil ere fremkomne her i Thinget. Han sagde udtrykkelig, at der ved denne Lov vilde fremkaldes en ikke ringe Forandring i en Tilstand, som nu har bestaaet for den danske Kirke igennem Aarhundreder, og naar han siger, at det maa være en stor